

فرروزان جانمردی

سخنرانی کلیدی آندریاس بارکو در کنگره سالانه انجمن حسابداری اروپا

آندریاس بارکو (Andreas Barckow)، رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری^۱ (IASB)، در کنگره سالانه انجمن حسابداری اروپا^۲ (EAA) در ۱۵ می ۲۰۲۴ سخنرانی کلیدی ارائه کرد.

خانمها و آقایان، مایه افتخار و خوشحالی است که از شما برای ارائه سخنرانی کلیدی در کنگره انجمن حسابداری اروپا امسال دعوت شده است. مایلیم از انجمن حسابداری اروپا و رهبری فعلی آن به‌خاطر حمایت طولانی‌مدت از کار ما در بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی^۳ (IFRSF) و برای مشارکتها و تعامل ارزشمند بیشمار در طول سالیان متمادی تشکر کنم. همچنین می‌خواهم از کمیته سازماندهی این کنفرانس و به‌ویژه کاتالین (Cătălin) برای اصرار آن‌ها در دعوت مجدد پس از لغو کنگره ۲۰۲۰ به‌دلیل همه‌گیری، تشکر کنم. آن زمان غم‌انگیز بود، حال به جنبه مثبت آن بنگرید: شما باید یک سخنرانی از سوی یک استاندارددگذار ملی دریافت می‌کردید، اکنون یک ارتقای رایگان دریافت کرده‌اید!

توانایی برقراری ارتباط، یک اولویت نوظهور

در سخنرانی‌ام، می‌خواهم در مورد یکی از موضوعهای داغ در دنیای گزارشگری مالی امروز صحبت کنم: «توانایی برقراری ارتباط»^۴. زمانی که حدود ۱۷ سال پیش کارم را در زمینه استاندارددگذاری شروع کردم، هیچ اشاره‌ای به «توانایی برقراری ارتباط» نشد. چارچوب مفهومی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری برای گزارشگری مالی، «توانایی برقراری ارتباط» را نه به‌عنوان یک مفهوم اصلی و نه به‌عنوان یک ویژگی کیفی، ذکر نکرده است؛ و به‌یاد داشته باشید که چارچوب مفهومی در سال ۲۰۱۸ بازنگری شد، که چندان دور نیست. در کوتاه‌زمان به‌نظر می‌رسد «توانایی برقراری ارتباط» اکنون همه چیز است: «چگونه ادبیات شما، ارتباط بین‌ای بی‌سی (ABC) و دی‌ای‌اف (DEF) را منعکس می‌کند؟» آیا هنگام بحث و تصمیم‌گیری در مورد ایکس‌وای زد (XYZ)، توانایی برقراری ارتباط را در نظر گرفته‌اید؟ توانایی برقراری ارتباط با این، توانایی برقراری ارتباط با آن. می‌توان این تصور را داشت که نسلهایی از حسابداران بدون هیچ دلیلی در توانایی برقراری ارتباط، وجهه خود را به‌طور کامل از دست داده باشند. چه چیزی به‌طور اساسی تغییر کرده است که نمی‌توانیم یک روز را بدون توجه به دستکم یک بار توانایی برقراری ارتباط، سپری کنیم؟

آیا می‌توانیم به‌سادگی از اصطلاحات مختلف برای توصیف آنچه که به‌تازگی به‌عنوان «توانایی برقراری ارتباط» ابداع می‌شود، استفاده کنیم؟ شاید. کلمات دیگری وجود دارد که با حرف سی «c» شروع می‌شوند و ما بیشتر در گزارشگری مالی از آن‌ها استفاده می‌کنیم، مانند «ثبات»^۵ یا «انسجام»^۶. ما از این عبارتها برای یادآوری به ذینفعان استفاده می‌کنیم تا اطلاعاتی که در یک بخش از گزارش مالی ظاهر

محدودیت‌های صورتهای مالی

این بدان معنا نیست که همه چیز در صورتهای مالی به‌طور کامل، عالی یا بدون محدودیت است. در حالی که به‌طور اصولی دفترداری دوطرفه مستلزم دقت ریاضی است، حسابداری و گزارشگری مالی بیشتر شبیه به علوم اجتماعی است که در آن الزامها براساس مفاهیم، اصول، هنجارها و میثاقهای مورد توافق مشتق شده است. یکی از این میثاق‌ها به مفهوم "دوره گزارشگری"^۸ مربوط می‌شود که تاریخ شروع و پایان آنچه گزارش می‌شود را تعیین می‌کند. ما فقط معامله‌ها و سایر رویدادهایی را در صورتهای مالی شناسایی می‌کنیم که از قبل وجود داشته یا در طول دوره گزارش اتفاق افتاده باشد. ما در خصوص مواردی که ممکن است در آینده رخ دهند، صرف‌نظر از احتمال وقوع آنها، گزارشی نمی‌دهیم. البته، این به معنای نادیده‌گرفتن همه چیزهایی نیست که مربوط به آینده است: واحدهای تجاری به‌طور منظم ملزم هستند برای هدفهای اندازه‌گیری، به‌عنوان مثال هنگام انجام آزمون کاهش ارزش یا تعیین ارزش منصفانه، به‌عنوان مثال هنگام تنزیل آتی، فراتر از پایان دوره گزارشگری جریانهای نقدی را ارزیابی کنند. اما ما این کار را فقط برای تراکنشها یا سایر رویدادهایی که از قبل اتفاق افتاده انجام می‌دهیم. هر کسی که علاقه‌مند به اتفاقیهایی است که شاید بعد از تاریخ ترازنامه اتفاق بیفتند، باید هفته آینده دوباره سر بزند یا به منابع اطلاعاتی دیگر مراجعه کند.

زمینه دیگری که صورتهای مالی از آن سخن نمی‌گوید- باز هم طبق میثاق- نشان دادن اثر و وابستگیهای کاری است که واحد تجاری انجام می‌دهد. صورتهای مالی منعکس‌کننده این است که چگونه وضعیت مالی، عملکرد و جریانهای نقدی واحد تجاری تحت تاثیر اقدامهای خود و رویدادهای خارجی قرار گرفته است. چیزی که ما به‌طور معمول در حسابها نشان نمی‌دهیم، این است که چگونه اقدام یک واحد تجاری بر امور سایر طرفها، از جمله جامعه گسترده‌تر، تاثیر می‌گذارد، و اقدامهای یک واحد تجاری ممکن است در سایر حوزه‌ها و درون واحد تجاری، اما فراتر از عملکرد مالی، چه روابطی را نشان دهد. تاثیر مالی مخارج صرف‌شده برای یادگیری و توسعه بر سرمایه انسانی یا فکری یک واحد تجاری را به‌عنوان مثال در نظر بگیرید. افرادی که با چارچوب گزارشگری یکپارچه

می‌شود با اطلاعات مرتبط ارائه‌شده در بخش دیگر مغایرت نداشته باشد. واحدها موظفند هنگام تهیه حسابها و ارزیابی نحوه حسابداری معامله‌ها و رویدادهای مختلف از فرضهای اساسی یکسانی استفاده کنند. ما حتی به‌صراحت اطلاعات ارائه‌شده در گزارش تفسیری مدیریت را بیان می‌کنیم، بنابراین اطلاعاتی که در جای دیگری ارائه می‌شود، باید با اطلاعات ارائه‌شده در صورتهای مالی مطابقت داشته باشد.

در حالی که اصطلاحهای علمی در حال توسعه ممکن است نقشی داشته باشند، تاکید بیشتر بر "توانایی برقراری ارتباط" به‌احتمال از یک تغییر اساسی در نحوه نگاه ما به هدف و زمینه گزارشگری مالی ناشی می‌شود. به‌طور سنتی، حسابداران، یعنی افرادی متواضع که ما هستیم، صورتهای مالی را مرکز گزارشگری شرکت می‌بینند. اگر آن دیدگاه را تایید می‌کردید، «توانایی برقراری ارتباط» یک ملاحظه کلیدی برای شما نبود؛ زیرا همه چیز مرتبط با (TO) صورتهای مالی در نظر گرفته می‌شد، نه از (FROM) صورتهای مالی به مکان یا گزارشگری دیگر— مگر این‌که این گزارشگری به‌عنوان یک بسط منطقی صورتهای مالی تلقی می‌شد؛ مانند گزارش تفسیری مدیریت یا گزارشگری شهبه‌روایتی^۷ که به آن اشاره کردم.

با این حال، این دیدگاه در حال تغییر است. صورتهای مالی چه در مرکز توجه باشند و چه نباشند، همچنان جایگاه خود را در دنیای گزارشگری شرکتها دارند. کاربران به اطلاعاتی در مورد منابع یک واحد تجاری، ادعاهای نگهداری‌شده در برابر آن، و تغییرها در این منابع و ادعاها، برای ارزیابی مبلغ، زمان‌بندی و عدم قطعیت جریانهای نقدی آتی و پاسخگویی مدیریت نیاز دارند. اطلاعات ارائه‌شده از طریق زیست‌بوم گزارشگری مالی، مرتبط و درخور اعتماد تلقی می‌شود؛ زیرا به‌وسیله فرایندهای قوی و کنترلهای داخلی محافظت می‌شود و بخش مهمی از آن مشمول حسابرسی است و به‌احتمال اجرا می‌شود. و حتی اگر محتوای ارائه‌شده در صورتهای مالی به‌طور عمده ماهیت تاییدی داشته باشد؛ به‌عنوان اطلاعاتی که از قبل از سوی سرمایه‌گذاران در طول سال تحلیل شده و براساس آن عمل شده است، من هنوز با کاربری ملاقات نکرده‌ام که پیشنهاد کند آنها را دور بیندازد. گزارشگری مالی با هدف عمومی و صورتهای مالی تهیه‌شده از آن همچنان مبنایی برای هرگونه تحلیل سرمایه‌گذاری بنیادی و پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی است.

اطلاعات ارائه شده از راه سایر مجموعه‌های گزارشگری، به شکل بهتری محقق نمی‌شود.

افزایش اهمیت سایر گزارشگری‌ها

سال گذشته، ارکی لیکانن (Erkki Liikanen)، رئیس هیئت امنای بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی که بر کار ما نظارت می‌کنند، در سخنرانی خود در کنگره انجمن حسابداری اروپا^{۱۱} (EAA) در اسپو (Espoo) به شما خطاب کرد. او تغییرهای درخور توجهی را که در بنیاد ایجاد شده است، به ما یادآوری کرد؛ یعنی ایجاد هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری در نوامبر ۲۰۲۱، و ادغام شورای گزارشگری بین‌المللی یکپارچه^{۱۲} (IIRC)، هیئت استانداردهای حسابداری پایداری^{۱۳} (SASB) و هیئت استانداردهای افشای آب‌وهوا^{۱۴} (CDSB) در سال ۲۰۲۲. هر دو پیشرفت تاثیر عمیقی داشته‌اند، و من نه تنها بر بنیاد، بلکه حتی بیشتر از آن برای جهان گزارشگری شرکتی به طور کلی، تاثیر عمیقی دیده‌ام.

با ادغام بازیگران^{۱۵} مهم در حوزه موارد افشای مالی مرتبط با پایداری و قراردادان هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری^{۱۶} (ISSB) تازه تاسیس در برابر فرایندهای دقیقی که بر کار هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری حاکم است، این انتظار ایجاد شده است که بتوان موارد افشای پایداری متمرکز بر سرمایه‌گذار را به سطح بالایی از کیفیت، استحکام و تداومی که مردم با گزارشگری مالی مرتبط می‌کنند، برساند. این امر ممکن است در نهایت پاسخ پرسش من در ابتدا باشد: تاکید جدید بر توانایی برقراری ارتباط را می‌توان با این واقعیت توضیح داد که اکنون دو وضعیت^{۱۷} گزارشگری وجود دارد که بر اساس اصول و مفاهیم اساسی یکسانی هستند که همان فرایندهای سفت و سخت و بسیار شفاف را دنبال می‌کنند و به همان درجه بالایی از تعامل با سهامداران و جستجوی اظهار نظر آن‌ها متعهد هستند. آیا در واقع جای تعجب خواهد بود که ذینفعان پیرسند چگونه اطلاعات ایجاد شده با استفاده از استانداردهای حسابداری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به اطلاعاتی که با استفاده از استانداردهای پایداری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ایجاد می‌شود،

آشنا هستند، بدون شک در اینجا حس آشنا پنداری^{۱۸} خواهند داشت، و نهادهایی که چارچوب را به‌کار می‌برند بیشتر به‌طور دقیق در مورد این نوع روابط تا جایی که بر توانایی شرکت در ایجاد ارزش برای خود اثر می‌گذارد، گزارش می‌دهند - اما آن‌ها این کار را خارج از صورتهای مالی در یک گزارش یکپارچه انجام می‌دهند.

به‌طور سنتی

حسابداران

یعنی افرادی متواضع که ما هستیم

صورتهای مالی را

مرکز گزارشگری شرکت می‌بینند

هیچ‌کدام از مرزهایی که اشاره کردم - این که صورتهای مالی برای گزارش آینده یا نشان دادن اثر یا وابستگیها نیستند - جدید نیستند. اگر برخی افراد صورتهای مالی را محدود می‌دانند، زیرا هیچ اطلاعاتی در این زمینه ارائه نمی‌دهند، باید هدف صورتهای مالی را به آن‌ها یادآوری کرد؛ یعنی، اطلاع‌رسانی به استفاده‌کنندگان اولیه در مورد منابع موجود و ادعاهای علیه یک واحد تجاری و تغییرهای آن‌ها. در مجامع دیگر، من به‌طور مکرر گفته‌ام که صورتهای مالی دایره‌المعارف بریتانیکا^{۱۹} یک واحد تجاری نیست که در آن کاربران بتوانند به‌طور منطقی انتظار داشته باشند پاسخی برای هر سوالی که در مورد واحد تجاری دارند، بیابند. مرزهای صورتهای مالی برای هدفی وجود دارد. البته این بدان معنا نیست که هدف را نمی‌توان تغییر داد - همانطور که گفته شد: گزارشگری مالی مجموعه‌ای از میثاقها است. با این حال، سوال این است که آیا میثاقها نیاز به تغییر دارند یا این که آیا هدف گزارشگری مالی با پیوند دادن اطلاعات مندرج در صورتهای مالی به

مسیر یکطرفه تلقی شود. ما باید به فکر ایجاد یک نوع پیوند مشابه معکوس باشیم؛ جایی که این امر هم امکان پذیر و هم مناسب است.

نتیجه‌گیری

خانمها و آقایان، من سخنان آغازین خود را در کنگره امسال به موضوع «توانایی برقراری ارتباط» اختصاص دادم که این روزها هم در دنیای استانداردگذاری و هم در محافل دانشگاهی مورد توجه بسیاری قرار گرفته است. امیدوارم که این سخنرانی من در روزهای آینده انگیزه‌ای برای گفتگوها و تبادلهای بیشتر شما باشد. برای شما کنگره‌ای غنی، تامل برانگیز، روشن‌گر و موفق آرزو می‌کنم، با هم در ارتباط بمانیم!

بسیار متشکرم.

پانوشتها:

- 1- International Accounting Standards Board (IASB)
- 2- European Accounting Association (EAA)
- 3- International Financial Reporting Standards Foundation (IFRSF)
- 4- Connectivity
- 5- Consistency
- 6- Coherence
- 7- Similar Narrative Reporting
- 8- Reporting Period
- 9- Déjà-vu
- 10- Encyclopaedia Britannica
- 11- European Accounting Association (EAA)
- 12- International Integrated Reporting Council (IIRC)
- 13- Sustainability Accounting Standards Board (SASB)
- 14- Climate Disclosure Standards Board (CDSB)
- 15- players
- 16- International Sustainability Standards Board (ISSB)
- 17- Regimes
- 18- International Financial Reporting Standards Sustainability1 (IFRS S1)

منبع:

- IFRS.org, Keynote address from Andreas Barckow, IASB Chair, at the EAA Annual Congress: 'Let's Stay Connected', 24 May 2024

می‌تواند ارتباط برقرار کند؟ من این‌طور فکر نمی‌کنم. حسابداران سنتی باید آماده پذیرش و درک این مطلب باشند که سکه‌ای که فکر می‌کردیم به‌طور کامل برای خودمان داریم، دارای یک روی دیگر هم هست و آن رو به موضوعهایی می‌پردازد که تا حد زیادی، هم از نظر موضوعی و هم زمان‌بندی، خارج از مرزهای صورتهای مالی است. با این حال، دو روی سکه به هم چسبیده است. در واقع، آن‌ها برای انتقال یک گزارش کامل، یکنواخت و منسجم در مورد وضعیت مالی موجود و عملکرد واحد تجاری، راهبرد و راهبری آن، ریسکها و فرصتهایی که با آن روبه‌رو است و نحوه مدیریت آن‌ها و غیره، مورد نیاز هستند.

واحدهایی که طبق استانداردهای هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری گزارش می‌دهند، در واقع مطابق با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی پایداری ۱^{۱۸} (IFRS S1) ملزم به ارائه اطلاعات به این شکل هستند:

”به‌گونه‌ای که استفاده‌کنندگان گزارشهای مالی مطابق با هدف عمومی را قادر می‌سازد تا انواع ارتباطهای زیر را درک کنند: الف- ارتباطها بین اقلامی که اطلاعات به آن‌ها مربوط می‌شود- مانند ارتباط بین ریسکها و فرصتهای مختلف مرتبط با پایداری که به‌طور منطقی می‌توان انتظار داشت که بر چشم‌انداز واحد تجاری تاثیر بگذارد؛ و

ب- ارتباطها بین موارد افشای ارائه‌شده از سوی واحد تجاری: ۱- در موارد افشای مالی مرتبط با پایداری- مانند ارتباطهای بین موارد افشا در مورد راهبری، راهبرد، مدیریت ریسک و معیارها و هدفها؛ و

۲- در سراسر موارد افشای مالی مرتبط با پایداری و سایر گزارشهای مالی با هدفهای عمومی منتشرشده از سوی واحد تجاری- مانند صورتهای مالی مرتبط با آن. (بند ۲۱)

بنابراین، یک الزام صریح برای مرتبط‌کردن اطلاعات موجود در گزارشی که موارد افشای مالی مرتبط با پایداری را در خود جای می‌دهد، به اطلاعات ارائه‌شده در صورتهای مالی وجود دارد. اگر در طول زمان تصدیق کنیم که (الف) در واقع در دو روی سکه گزارشگری وجود دارد و (ب) هر دو طرف از نظر اندازه و وزن، حداقل از منظر نظری برابر هستند، پس از نظر مفهومی، توانایی برقراری ارتباط نباید به‌عنوان یک